چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علوموا کا دیمي

د ژبوا وادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپایه چونغر

انسان دځه لپاره د طبیعت په پېچلې هستې کې دا ستوما نوونکې مزلونه لنډوي. دځه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لا س نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پېروونو دسترې هستي او تر هغو د را چاپېر شوي ما حول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لا سم نه پې پوهېږو کما ل او جمال ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منــــــدېې او هـــلې ځـــــلې د ستري هستۍ د رشد او تکـــا مل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی . سړی نشي دربدلا ی او طبيعت نشي دربدلای .

دا نسا ن تکل او تفکر ، دهغه منډه او چيغه دستر او نا پا يه طبيعت د دوام د ضرورت يوه برخه ده . دی ځان دهستوونکې په مـــقام کېويني ، نګېري په ځا ن کې نه ځاييږي او لکه طبيعت ناپايه دی ، رنګونه او عطرونه ، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبيعت په اجـــزاوو کې څپې وهي ، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېـــږي ، خو وا قعيت داسي نه دی کومه منډه چې پيل شوې ده پای نـــلري .هيڅ برېښنا ، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي ، يوا ځي خپـــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ا بدي جريا ن مومي .

د يوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګـــــل پر پا ڼه ديوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري . بلکې د هستۍ په لويه غېږه کې له يوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د تر کيب او تجزيې په ضروري خلود کې د ابديت پر نا پا يه وا ټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي .

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ ګـــرو جلوو را پيدا کړې ده ، د همدې ا بدي جبري تکل او ددې نه تما مېـــــدونکي ترکيب او تجزيې د بهير دپر له پسې څپو د لايتناهي څا څکو يو واحدفرد دی . داسي فرد چې کله لکه اوښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګينه غېږ کې رغړي .

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه ، لکه انسا ن نا پا يه دی . هغه به تر کلونو کلونو زموږ دشپېې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره تر کيبوي او نن ته به په سبا کې دوام ور کوي .

سليما ن لايق

۱۳٦۱ر٥ر۲٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زما ښکلي وطنه زما تنه
زما کوره، زما گوره ، زما عدنه
چې نارام شم ته مې ویاړې، ته مې نازې
ستا زانگو د باباغېږ د مور لمنه
زما په ډډو دګلانو پا لنګ لګي
که هر څومره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې، په سیندو کې، په رغو کې
په هر گام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تیره دې له شور او زوره ډکه
د فرنګ د یرغلو دندان شکنه
ستا په ښو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زما ښکلی وطنه، زماتنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو كوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو كوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو كـــوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر كې ځپې ځپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو كـــوره
ستا په طبيعت كې، طبيعت هم رزمي شوى دى
اې د سېلاوونو او واورينو توفـانو كـوره
هره لوښتئه خاورې دې كتاب كتاب خبرې دي
اې د روايـــــاتو، مذهبو او ترانـــــو كوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
كور دامنيت دې يې، كعبه دهر افغـــــان دې يې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونـــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بيا زمـانې درته در کړی
ميـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمـــونو او ترانـــو سره راوزه

ددې ښــکلي وطن دنيمـــگړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفـــا او نهضتـو سره راوزه

اې ځـــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له بشپړ حـــرارت او له لمبـــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بیا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
دافغـــان دوحدت سېـــل راروان شوی
پرې ډوبېــــږي وطني پرنـــګیان ورو ورو
د ژونـــــد باد له ابا سینه راخو ځېـــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بیـــا په زړه د هنــــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي د وطن پتنــــګان ورو ورو
نه پوهېــــږم زمانه په څه تدبیــــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېــــوان ورو ورو
له نــــاوې د آبا سیـــن تر آمــــو سینه
را غوړېــــږي زما د هیلو ګـلان ورو ورو
دا ویـــران ویجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښـکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه د وصـــال له میو مست دی
چې ځوځېږي د ملـګرو کارولن ورو ورو
د «لایق» د سینې تــــاو به بهـــــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خولو باران

ژړوي مې تېر یادونه د شباب
زه که څه یمه د غرونو ځیز افغان
یو ځل دومره مهلت را کړه چې اوبه کړم
ستا د شونډو په شربت تږی ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بیابان
که لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دابېدیا وه گلستان
هره لوېشته یې د میني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوی په دا شان
هره تیږه د وطن بچوته ژاړي
خو افسوس چې څوک یې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به یې رشک د فردوس شي
که پې سم شي د خولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېـــــدیاوو کې بلېـــږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــاټولو قافـــلې دي راروانې
که د سرو میــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــوتونه، آرزو گـــانې
په رگـــو د بزگــــرانو کې نڅیږي
څوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمـــــوله ارمانو ســره سمېږي
زمـــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زا هـد زړگی که چوي که ویلیږي
چې په سر کې یې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نـــوي زېـري راوړي
چې د فکـــــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجشېر باز

خـــومره زړوردی دا دغـــرونو د پنجشېر باز
زړه له زمـــري باسي په منـــګولو دا سر تېر باز
ما دخنـــج[1] د پا سه په ډېـــروکې لید لی دی
یوه رپ کې د ستـــرګو، له نطره شي بیا تېر باز
زور یې دسېلاب ، منډه بر ېښنا ، حمله یې تندر ده
ستر مظهـــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېر باز
ژرنده دآسمان یې که د سر په کـــاسه وګرزي
ټیټ به نشي چـــاته دا مغـــرور دغه دلېر باز

---

۱ ـ په پنجشېر کې یوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنــــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېـــږم اور دی ، که جنـــون ، که انقــلاب
اوري له قلــــمه مې دردونه په خبـــــــــرو کې
وواېه ناصحه څنــــګه بندکـــړم دا حساب
ورانه میخـــانه کـــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولې پـــــکې نشته نه ســــاقي او نه خــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅاکوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مــــــلګري نه رباب
نه هغه صـــــوفي شته چې صفا د بایزیـــــد لري
نه هغه شیطـــــــان شته چې آدم یې که خــراب
لارې د مسجـــــد او میخـــــانې دواړه تړلې دي
نشته دی توفیــــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډکـــــی د ګیـــا وینم
نه په دې بستان کې یو بلبـــــــل او یا ګـــلاب
زړونه یا سینې دي د حرمــــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــار دې شم زلميه له پښتـــو سره
زړه د دښمنـــــــا نو دې لـــړزانده وي
ستــــــا د شجاعت له زلـــزلو سره
خـــــاوره د وطن بې ميــو مسته ده
ستــــــا داحساساتو له ځپـــو سره
زما قــــــلم او ژبه د تر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــــا له قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســــره ، له سر او له ليمـــو سره
فخر کوه خـــــانده چې در جار شمه
داوطن د تـــــادی لوړو غـــــرو سره
گرمه کړه گــــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخــــــــر کې له لمبـــو سره
باز که ستـــا په کور بې ځايه والوزي
وبه سوځي ځـــــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جا ر دې شم
جـــــار دې شم زلميه ، له پښتـــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لايق دخپل هيواد وفادار نه وای
هسي رنګه به هېر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لار نه تلای
هر طرف به پې دتورو ګــوزار نه وای

که مې غبز دخلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپـــا و به آزا ر نه وای

شــاعرۍ ته به مې لا س نه و ور وړی
که مې قــا م سره د زړه اختيا ر نه وای

زمـــانې که زما درد وای ازمــويلی
هسي رنګه به ساکت او کــرار نه وای

ما به څله زړه نيوو د اور لمبـــــو ته
که له ژوند سره مې خيال دقمار نه وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطلوبه هره خوا وهي ګامونه
نه پوهېږم کوم پلو ځي دا زموږه کاروانونه

په دې ګډې قافلې کې نه مجنون شته نه لیلا شته
چاته یوسو ارمانونه ، چاته وژاړو غمونه

په دردو یو اخته شوي، نه طبیب شته نه دوا شته
څه بې ځایه کتېږي لي دا زموږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای یو ځای شوی له دې ورانې قافلې زه
یا بدله وای دا ځمکه او یا نور وای دا کلونه

ویښ به نشي دغه قوم که نغمه شم سر تر پایه
که رباب غونډې ګویا شي د لایق د زړه تارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بيرغ

د فکر په ټالــــــونو کې زنګيـــــږمه زنګيږم

د غم په دريابــــــونو کې غرقيـــږمه غرقيږم

چې وينـــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی

په اوښــکو کې مې پرېږدې چې لمبيږمه لمبيږم

ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه

ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځيږمه سوځيږم

آدم يم د درخو په لــــور بې واکه بې اختياره

روان يم په دې هيــــله چې رسيـــږمه رسيږم

د قوم په دماغ کې چې کــوم نوی توفان راشي

د شعر په جـــــامه کې زه نڅيــــــږمه نڅيږم

د خـــــلکو د قدرت په لاس لوېدلی يو بيرغ يم

د دوی په احساساتـــــو کې رپيـــــږمه رپيږم

زه څه يم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بيايي

د دوی تر ارادې لانـــــدې خوځيږمه خوځيږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصرساز

بيا ساقي راغلی ترخــــو ميو ته بلل کوي
اوريې په پيــالو کې اچولی ازمويل کوي

سازنن بل آواز، بله نغمه، بله مـــزه لري
عصر زېږولی د ذوقــونو سمـــول کوي

فصل د ګلونو د اشيا په لـــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا ښخه وتلی دی
زهــد ريايي شو د زهـــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بيا په رګـــو د کائناتو کې
ورو ورو لګيا شوی د اسرارو لټول کوي

هيلې د وطن د ولسونو زمـــا په شعر کې
نويو ارمانو ته د فـــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله منه مينه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړي
چا ته ګيـــــله چـــاته ژړا وکړم

پخپـــــله سهو نه پوهېــــږمه زه
د کـــــومې عفوې تمنـــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه راکــوي
چـــا ته شــکوه ددې بـــلا وکړم

لېــوني زړه مې نه صبرېږي ورونو
چـــا سره کېنمه ســـــلا وکړم

رقيب زمـــــا د عمر غم خـوړلی
ژړا د نن که د سبـــــا وکـــــړم

اشنـــا بيلېـــــږي ، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنــــــا وکړم

په دې بې درده دنيـــا ګې کې ربه
له چــــانه هيله د وفـــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې ځنډېږي
د زمـــــان قـــــافله درومي نه درېږي
ځو چې ستـــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمــــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خـــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پـــــــانو کې نڅېږي
خوبان خوشي خپـل جمال ته غره شوي
د ګــــل پاڼه په يوه سېـــــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــا به د هغه په لاس متيـــــږي
ساقي راکــــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهيـــږې چې څه کيږي هغه کيږي
د زاهـــــد داکـــــردې او جفـــــا ګانې
تش په ميــــــو عــــــلا جېږي او هيـــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مــــــــا لره تنګه کيــــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنــــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپېو د تېـــرېدو په هنــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوی انـــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ویل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ویل آگا یم په دې در بدرو زه
ما ویل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ویل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ویل درست عمر مې په داد او فریاد تېر شو
دې ویل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سینه دې دوه کوترې دې رپېږي
پرې مې ږده چې لوبم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې یې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ویل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ویل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقیبانو را تریخ کړی زما کام دی
دې ویل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ویل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ویل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملایان زموږ په مینه خبر شوي
ما ویل خبر یم په دې بې خبرو زه
دې ویل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ویل چې خیر دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــلا د چاپښو ته غـــــــوړولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېــــګا خوب کې بې سببه، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه ګیلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ یې تشوی یې
که څه شته دي په دنیـــــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــــولې د ګـــــــــلانو پر اغزیو
پتنګ وویل په اور کې: دا اولې مرحـــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه، ژوندی اوسه
هر مشـــــکل دې لذتونه، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــــرونه، تندرونه، محشرونه، زلــــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره، بيــــا دې څه دام غوړولی
بيا دې کوم يو ايسار کړی، بيـــــا دې کوم يو کړولی
بيــــا په زړه کې چا ته ګوا ښې، بيـا دننه چا ته اېشې
بيـــــا دې څوک په ننبه کړی، بيا دې کوم يو نړولی
ته په خود يې که بې خود يې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــرې ننبې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له ګېـډې څه ور باسه
دا بنيـــــاد دپښتنو دی ، ډېر منـــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپــــــل فکر مه تېنګېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کـاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هیلو!

لرې شئ اې هیـــلو له مـــالرې شئ
وتښتئ، پردئ شئ، مــــرورې شئ

مه ژاړئ زمـــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غریب سترګـــو ډېرې شئ

او ښـــکو زما له سترګو څڅه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغــــــلرې شئ

اې زما دژونــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبـــرې شئ

اې دخــــلکو هیــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــان ته لړو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــډېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هیله لېــــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پېښې د شـــــــرابي کوي

سا مې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــــد نا رامه کړې ده پېښې دربــــا بي کوي

وســـوله سینه مې د دردونوله گــــرمۍ ځخه
لارترې ورکه شوې سوځــــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمــــــرا شوی ادعـــــا د نوا بي کوي

زه لایق د هسې بدبختــۍ او جفـــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتــــــلی خــــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــل خنــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پرواني تـــرا یرو و گـــــرزمه
چې بـــوی دمینې او وفـــا راولي

ســـــاقي په مستو لبـــونیو کتو
مستا ن بې میـــو په نخـــا راولي

د میخــــا نې دانننــــــي دودونه
زلمــــــوته هیله د سبـــا راولي

نوي خیـــالونه هدیرې ته زموږ
دژوند لپـــــا ره مسیحا را ولي

دعا شقـــانو ژیړ او مات رنگونه
فرعـــون دمینې ته موسا راولي

لا یق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښايست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېـــدلې زلزلې دي
د آسمــــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر گو په گردش کې
چې يـــــا ران يې نېشه کړي بې د ميـــو له پيالې دي

ستا د سرو ستر گـــــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که ياقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښايست چې تجلی کړي زما په شعر او انديښنو کې
ستا د تيــــو يا د ستر گــــو يا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زا هد يې په ملامات که
کړنگـــولي يې جامونه ، ننگـــــولې ميخـــا نې دي

څه به هڅه د طاعت کـــړم ، څه به هيله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې تورې شويې خاتمې دي

لا يق دومـــــــره ساده ندی چې دوصـــــل تمه دار شي
ستا دغېـــــږي په ارمان کې ډکې شوې هـد يرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حــــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټــــولو څخه رم کړي

د ملــــــگرو خامي هیلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ یې په غنـــــم کړي حرارت یې په شبنم کړي

زړه مې بس چې د یــــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه د چا په خندي خـــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــــون پیغـــام رارسي
په آدم چې مینې وکــــړې هغه چارې په ما هم کړي

پریشان توفــــان خو ځېږي د درخـــو د څڼو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

گوشمالي د حـــــــوادثو هغه چارې په ما کــــاندي
لکه گوتې د مطــــرب چې د رباب په زیر و بم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شویو ارمانونو
یوه ترخه پیمانه راکړه گوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانوبستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خــــوبونو كې
بيا دجنت حورې راته ناځي په جــــامونو كې

زه د ســـــكندر دآيينې څه ګــــدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د بنــكلو په مخونو كې

غـــرونه كه لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره كم غمونو كې

زه كه مې پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو كې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو كې له جانان سره
خيــــال چې را سره شي د نښې په جنتونو كې

كله چې د يــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په ګــلونو كې را اوړم په ګـــلونو كې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمــــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــــر یو ګل ته چې د مینې مـــوسکا وکړم
لاغــوټۍ وي چې د بل سري حـــرم شي

عشق د هــــر عشرت پرسته مقـام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تـم شي

زه د هجــــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مـــــخ د مصیبت له مـــا نه واوړي
نه به جنـــګ له خپل تقـدیره زما کم شي

جګي جګي ســـا قي را د اور جامــــــو نه
ګونــــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنې

يا زما ستـــــرگي ښـــــکلا نه پېژني
يا په دې عصـــــر کې ښـــــکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کړنگوي
خـــو د يارانو اشتــــــها نشته

پدې سړو سړو ذوقـــــو کې مگر
څاڅـــــکی د مينې او وفــا نشته

يـــــوائې پــــــاتي يم ژړا راځي
په دغـــــو خــــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېــــکو کې زنـگنې شولې
توان د جهــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکـــــاره حريفانو کې هيڅ
فــــــکر د ژوند او د بقـــــا نشته

په دغــــو سوځنده لمبـــو کې ربه
يوه گــــــوشه د انــــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

گيله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
دتـــــا ښايست هم څه بقـــا نلري

د پيغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا يوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمــــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غـــــم چينې بله متـــــــا نلري

ليـــــوني زړه مې وايه چـا ته بوزم
هغه بل لـــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پيـــا له ډکه شوله
دتا عــــــذرونه انتهـــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو یار

آ شنا ساقي شه چې خمـــا ر لرمه
د زړه په سر د غم غبــــــا ر لرمه

ما ته د حـــــزم نصیحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پیـــــالې د میو
چې نن دســــــــولو انتظـا ر لرمه

له وښیـــــــا رانو تښتېـدلی یمه
له لېـــــونیو سرو کــــــار لرمه

ملا که ویاړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخـــــــــا ر لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکـــو خیـــا لونو سره
د ګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ويلي کېږي له کــو ګله ځي
نور دژونـــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختيـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســـوم د دردو له انتظار څخه
ميــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــګه تر مــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تېښتي له کـا بله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پوهېـــــــږمه زه
بیـــــا دې په دام کې نه بندېــــږمه زه

یو ځـــــل چې والوتلــــــم وا لوتمه
بیـــــا دې پهلــــــوبه نه غولېږمه زه

په تزویرو دې را ستـــــون کړی ومه
اوس په ځنځیـــــر کې نه تمبېږمه زه

بیـــــا په خـــوږو کې زهــر مه را کوه
اوس وښیـــــار شوی یم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځـــــــان لره جهــــــان لټوم
ستـــــا په جهــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصویر وخوځي
د غـــــم په اور کې به یې سیـــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کــــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ېښنــــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنــــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمـــــا گنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنــــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلك خـــاندي خپل تقدير ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حريفـــان په چيغو چيغو تظـــاهر کړي
ساقي خا نــدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مينې مستي نه وي
په تش ميـــو نه ګرمېـــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پيمانه دې ېږته واخله
زه ګـــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لرې به يوه ځـــانته ډېـوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ويـــلې کېـــږم
ګونـــدې وي چې په ګوشه دانزوا کې
يوې پاکې تمنـــا ته وخنــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لـــــو گی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښــــــکلي جــلاد

دا چې یار ما د هر گــــــل عندلیب بولي
د غمــــــا ز په خوله یې کـــــړی استناد

دا سنـــــد زما د وفـــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کــــوم فــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنــــــگه رسي داد؟

په ناکـــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمـــــــر شو بربـــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مگـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
ګوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبېخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
ګوره چې د مینې په ترون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لرې که
ګوره د اتوم په سره لړمـــون کې به لا څه وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
ګوره چپاوونو د ګــــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا كوچني ځاځكي

څه كوي دا سره كوچنۍ ورېځه له آسمان سره
څه غواړي ډومبسكى(۱) له موجونو دتوفان سره

ولي دا مجبور بشر نارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمړوند له امتحان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمونو غولولى يې
گوره چې لا څه كړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسكى په وهمونو كې اسير ندى
دا بخركى ورېځه سپكه نده له آسمان سره

دې وړوته گوره په واړه نظر ونه گورې
مل كه يې قطره نه وي نو څه دي له توفان سره

دا وړې قطرې به عالمونه لاندې باندې كړي
يو كه شي له ميل دمكان او دزمان سره

مه اخله نظر بلند نظره له دې ټيټو نه
سپک به دې شي وزن د جگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــدو کش یمه اتل دلـــوړو غرو یمه
ننـــګ یمه، غیـــرت یمه، بخرکی د پښتو یمه

رېږدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوریمه، توفـــان یم، محـــرک د زلزلو یمه

ولس لرم، وطـن لرم، ماضي او مستقبـل لرم
بهنده تاریـــخ یم، مـــؤلد د حـــادثو یمه

لاس د تجـــاوز ته د هیـواد په هره پیښه کې
تنـدریم، سېلاب یمه، برېښنـا د آسمانو یمه

تـــوره دغضب یم دښمني د دښمنـــانو ته
خپـــلو سره خپل یمه شـــکره د شودو یمه

څوک یمه؟ سپایي د آزادۍ او افتخـــار یمه
زوی دلـــوی افغان او قهرمان د معرکو یمه

نوي ژونـــد ته لارکـــوم له نویو ارمانو سره
ځوان یمه، افغان یمه، هادي د قافـــلو یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانانوته

په دې بـــاغ کې نه قمـــري شته نه بلبـل
نه یو بـــــوټی د ګیـــــا شته نه د ګــــل

نه دژوند سنــــــدره خېــــــژي له ربابه
نه دچــــا په چــــا خنـــــــدا شته نه ژړل

په ترمیــــــم د دغې ورانې میخـانې کې
لاس مات شوی د تاریـــــــــخ او تحــول

ساقي مــــــالره یو هسي مې تیــــــار که
چې پې هېــــر کړم که تېړل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وینو روغ وي
هلته نه ښــــــایي مستي او نه خنــــــدل

ګــــــلان ندي دغه وینې د باغـــوان دي
چه هر لـــــوری ترېنه خېــژي جل او بل

د بلبـــــل د طبعې ساز کــــــله منی شي
په دې جـــاله د فســاد کې او سبـــدل

هره ورځ کـــــام ته راځرمه تبــاهي ده
یا زنـــــدا ن دی، یا ځنځیـــردی، یا تېړل

دغه زوړ زور چې وطن یې ویران کړی
دا د ځـــــوان نسل طــاعون او یا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي داولس په چــــل او ول

خــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن کـــور د استبـداد دی يا غوجل

دوطن ځـوانان به هېڅکله ښاد نشي
خــــو ونه مني په وينـــــو لمبېـــــدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېـــونی کـــړمه ارمـــانو ارمانو
ځـــــان غـــــولوم په تـرانو ترانو
د ښکلي عـــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظـــالم او زورور دی ځـــکه
یار لټـــــوم په بهـــانو بهـــانو
د محتسب او د مـــــــلا له وېرې
شپې تېـــــــروم په ویـــرانو ویرانو
اې دقوت مغـــــروره مه سپـــکوه
رندان په ځیـــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوندپه شرو شور کې ښه دی
لــــــکه ځپې د توفـــــانو توفـانو
یارانو مـــــړ شوم دمستۍ له زوره
ما ګـــــــرزوي په میخـــانو میخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعـــرونه
ځــــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیـــاز دی

نه دې زلفې په مــــلا زانګې تر ورنو او زنـــګنونو
نه دې ستر ګې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېـــرو ته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجـــام دی، نه ده هسې وړ آغاز دی

اې دنوي عصـــرلورې ، چې ســاده يې سر تر پایه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوربږونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمـــــونو ژړولی یم
زه چې ناکـــــامیو بدمرغیـــــــو کړولی یم

زه چې خپلو هیلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه یتیم غونــــدې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامـــــــرد د جفاغشو ته تــــړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـانې کوم
زه چې هر محروم خپـــــلو دردو ته غږولی یم

زه چې د قا م فقراو ناپوهي د سپیلني په شان
هـــــــره ورځ په تېغنه دتــــورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمـــــــــانې په هره لوبه کې
سل واري په مخ بانــدې لوېدلی درېدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مینه کې زغمـــــلي دي
اې گرانه هیواده! ستا لپاره مې منــــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلای شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شوراو شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مينې په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
ما لېږلی د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کا شکې زه عا شق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبا نو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولا ی
دې راته خندلا ی ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربدلا ی
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه سا حل وای خپله غېږ ورته پرا نیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کا شکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمنا ته
ګونګ وای له حیرته لکه پاڼه رپېدلای
کا شکې دیوې مستې په زلفا نو کې وېښته وای
باد دسبا وون دیا ر په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لېږ څه خو ځېدلا ی ، کړېدلای ، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته [۱]

بوی د کبـــاب جګ دی له ګــوګله دیارانو
بیا چپـــرې چا زړه ایښی په اور د انقـــلاب
خو ځې داجمــل په زولنــو کې د غیرت چیغه
عقـــل د پښتون ته ور کـــوي نوی شتاب
زوی د آزادۍ دانقـــلاب د مور په تي پورې
لولي په خـــاپوړو کې د سرو وینو کتـــاب
ایل به زمــانه شي خامخـــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفــل مرحـــلې ته د شبـــاب
دواړه دښمنان دي پاکستـــان دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پاک نشي حساب
خـــلاص به ترېنه نشې اې پښتونه په زاریو کې
ګـــرزي په خاشاکو کله مخه د سېـــلاب
سر د استعمـــار د مار پخـــوا تر چیچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنـــګر که انتخاب
ګڼې زلـــزلې کړه ددښمن په زنـــدانونو کې
کوز کړه دغاصب زړه ته د تورې اضطراب
جار دې شم، صدقه دې شم، قربـــان دې شم
پام کړه خوشې نکـــړې سره کړی د انقلاب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ویل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سیاسي مشرانو د عمومي ګرفتارۍ حکم وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستی خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترې ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې درد من شي خو نارې به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د ميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تاته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب کې بيهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پو هېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځای

تګ چې له شتـــاب د زمـــانې سره همـــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي ، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې میـــــلان پورته آسمان ته د پر واز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي یوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفـــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننـــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتــــون ته د کـــړیو مـــــا تول څه دي
عقل او تدبیـــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلـــکو ولسونوته دغـــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان د افتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غیرت دې وي، دتورو یاد ګار دې وي

اې ګـــــرانه پښتونه چې مـــا ضي او مستقبل لرې
بهنـــد ه تاریــــخ سره نړۍ ته راوتـــــل لرې
پام کـــــوه بیدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتـــول لرې ، دتورو خـــــوځول لرې
ستـــــا ژبه ، تاریخ او بېل هیــواد واقعیت لري
ستـــــا ادب او دود ځـــانته وجود او حریت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځنــــګه زغمای شې چې مـريی شې له پښتو سره
خـــرځ شي له ولس او له تا ريـــخ او له زانـګو سره
بېـــله خپـــله لار کړې له پلـــرو او له نيـــکو سره
نه نه، داسي نـــدی، ته پښتــــون يې له پښتـو سره
ستا په غـــرو کې نغښتي زمـــانې غښ قوتونه دي
ستا له خمبـــرې سره اخشلي توفـــــا نونه دي

پام کـــــوه زلميه چې نړی په خو ځيـــــــدلو ده
لر اوبر کـــــړی دغـــــلامۍ په ما تېـــدلو ده
عقـــــل دانسان ته زمـــــانه په رپېـــدلو ده
نور دآزادی نه بنـــــــدګي په کتېـــــدلو ده
ته داستعمـــــار پاړو ګـــرانو غولـــــولی يې
واک يې در نه وړی په نطفه کې يې وژلـــــی يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه د خپــــلواکۍ وه په چمن کې نخښــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ړنګېــد مه زه
لاس مې لګـــــــولي وو د ستــورو په زري څڼو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ورختمه زه
غـــلی مې نظر د تېپې شوي پښتـــون لور ته، ته
پټ د زړه دننه، پخپـــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږو ته نوی ساز راته
شپې سره سړې وږمې راوړی بـوی د وینـــو و
روح دابا سین څخه یو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېـــدل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته داجمـــــل له زړه نه هسې یـــو آواز راته:

اې د آرزو ګــــانو، امیـــدونو او اسرو ربه!
وسپـــړه او وسپړه، زمـــــا دردونه وسپړه!!
اورمې که، لمبه مې که، ایره مې، لوګی مې که
وسومه او وسومه، زمـــــا اورونه وسپــــړه
لیک بندي، وینا بندي، لیدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـــخ بندونه وشېړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان یم هوښیـېـږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خــو مشعل د آزادي مې که
شو را که ، وفا راکه، مستي را که ، گــرمي را که
سېـل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که ، دریا ب مې که
فخــر د جهاد را که ژونـدی جـــا وداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسړیتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که یا څــراغ د آزادۍ چې شریف ژونـد وکو
وسوځه یا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وینــې مې را ا یښي په رگــــو کې ستنېدی نشم
هیـــلو سر اخیستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځیـــــر کې د کړیو ماتول غواړي
نور په دې ننگینه ا سا رت کې ا وسېــــدی نشم
مات کـــړه ځنځیرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــگي تمېــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپېلۍ

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتلل شويو، ځپل شويو او سېلو ژبې
اې د کاروانيانو، لېږبنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپو کې دچوپيا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونکې د بې تعبيره ارمانو ژبې
اې د بې پناهو يتيمانو د سلګو ژبې
نن د خدای لپاره زما د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو ترانو ترجماني وکړه

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما دردونه ووايه
ووايه چې سوځم دا رسوا دردونه ووايه
وې ښيه هغو ته چې آرزو لري احساس لري
يو يې سه افشا يې کړه دا پټ رازونه ووايه
سوځي مې رګونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګين سازونه ووايه
ور دې کړه نغمو ته بيا رنګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بيا خوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هډونه يو علاج زما د دردو وکه
يو ه ښکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فريادو سره ملګرې کړه نغمه خپله
ويښ که دغه خلک يو تدبير د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملــگرى شه مـــــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتيري او تجاوز سنــــگرې ماتې شي
پر پړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زمـــــا دردونه زمـــــا له بلنده لمبو سره
زمـــــا له تند ريزو خوځوونـــــــکو ترانو سره
وې غــړوه ، وې رپــوه،وې خوځـــوه، وې لـوله
زما له خـــون شريکـــو خپلو ورونړو پښتنو سره
زما له گــــرېوان څيرو، پښو لـوڅو بوټېنو سره
زمـــا له بې پنـــا هو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قـــام له دې غـــرو رغونو پا څـوه
يو ځل داويده زمـــــرى له دې خـوبونو پا څوه

خوب نه که راويښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړ ند به په وينــــو کې واټـــــونه او ښـــارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقـــــلاب کې ځنځيـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــــلاوونه شي
غـړ د آزادۍ به توفـــــانونه تنـــــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غيـــــــرتمنـــــو ته له سر سره
سر غــــوڅ شوى ښه دى نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دااوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمـــــــا د دردونو ويلي شوي تعبيـــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتــون یم او ښـــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمـــا له احسا سه را وتلي پیغـــا مونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفـــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سیـلاوونه دي
سم به کـــړم دا سیـــل ددښمن دا ستعمار په کور
یعنی دغـــا صب د دبدبې او اقتـــدار په کور

درد زمـــا، آرزو زمـــا، اسره زمـا، ارمان زمـا
دا ښــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـا، وفا زمـا، اولاد زمـا، بنیـا د زمـا
واړه دې قـــربان شي تر آزاد پښتونستــــان زما
هـر داغ دسینې به مې د گـــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمـــا بستـــا ن زمـا
چېـرې که برېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېـــرې که پښتـــون دا ستعمار په وینـو ولمبل

یو سه زما سنـــدرې دپښتون د انقـــلاب پلو
اې خـــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافیته بېـــزار شوی یم
بو مې زه دتنـــدر، دتوفـــا ن او د سیـــلاب پلو
ډال مې که، خنجر مې که،سنگر د معرکو مې که
رب د پـــا ره بو مې زه دوینـــو دتالا ب پلو
ژرنده د آسمـــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گـــام اوچت کړم د میـدا ن دامتحـا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــد کــــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستـــر ګې بیا یېتا به شوې تمــــا شو ته
قلـــــم بیا ځغـــــلي له شـــوقه ترانو ته

بیـــا په شونډو رابهېږي مــــو ج د مينې
بيـــا مې زړه لــــکه مـا شوم ژاړي ليدوته

د چمن هـــره ګيــــا تر ګـــل تـازه ده
چې مــخ ږدي د ښــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بيـــا دچادزلفـــو په دام كېووت
چې رپيــــږي لـــکه پا نه ننـــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومــــړی مزل دی
مټ مې ځــــکه پا رېدلی هنـــګا مو ته

دوطن بوټي ځوځــــان ، كانې او پر ښې
په نڅــــا دي نويو نويو ارمــــا نو ته

د ځـــــوانانو په اسرو او اميـــدو کې
سر جګ کړی زما شعــــر اسمــــا نو ته

د هيـــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
كه غوږ کېـــږدو ددې عصر زمــــزمو ته

د هيـــواد ځوانان دې هله افتخـار کړي
چې لارو بـــا سي وحـــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غیــرت یې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخـــــــا ر دي
چې په مـــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګــــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تـــورې ندي پا کېـــدو او ځـــــړېدو ته

زمـــــانه په هر قــــدم امتحـــا ن غواړي
لاره بـــــا سي خونـــړیو زلـــــزلو ته

آزادي د زړورو ملـــــک او مـــــال دی
په زاریـــو ورکــــړه نشي ملتـــــو ته

نېـــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېږدي دخوني زمــــري غا ښو ته

د افغـــا ن هیـــوا ده ټـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانیزه چې پـــرې دې وزو پښــو ته

ستا تر هر بـــو ټې به سل ځله قـــــربان شو
څو چې وینه د پلـــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مـــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانیــــزو پیــــــا وړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوښتې خاورې
که محـــــتا ج شي قربـــــا نیو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم ستر گې به وبـــا سو په گـــــــوتو
که کړې شي ستا دلـــوړو غـــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمـــانجن دی ستا ځـــلاند ه ورځو شپو ته

په ډا گـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمـــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلو ته

واړه يـــو يـــو، امتيـــــاز راسره نشته
يو تر بله قربا نېـــــږو رسېـــــــدو ته

دافغـــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحـــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه لوړه هندوکشه

لويه لـــوړه هنــــدوکشه　　د شـــا هين او بـــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمــــو پلا ره　　د توفـــــا ن او سېــــل مينه
دا شيـــا د غـــــرونو تـــا جه　　د پښتـــــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تېرو وربځې لړې راتاوېږي
يا د پښت دقام غيرت دی چې په تا با ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنگو کې　　د آمـــو په توفــــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چيغو　　دا ټک په سېـــــــلاوو کې
د مرغـاب دسين په مو ج کې　　د هـــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاږو پر ښو يا دا ستان ياترانې دي
يا د پکت د قام د تېرو په وياړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي　　له غيـــــــرته ليـــونی شم
ستـــــا د تېرو له جنـــونه　　په غـرو گـــرزم غرځنی شم
دغيـــرت لمبې راتــاو شي　　ستــــا په ښنو کې سپېلنی شم

په تا وياړو ، تا به ساتــو د پښتـــون تېـر سنگـــره
د تاريخ دباغ ښايستـــه ، د دښمن مخ تـــه سپـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خـــوا روان دي نهضتـــونه په ځپـــــــو کې
غواړي نوى پښتون جوړ کړي ستـــا په پښو او قـــدمو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه وينـــې ايشي په رگـــــــو کې

داچې وزي زما له خولې نه، نه پـــــو هيږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه را روان کړه سېـــــــلاوونه
په غړا کـــــــــــړه پښتنو ته د ژونـــــد نوي ربـــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه نوي نوي کتـــــا بـــــونه

وياړه وياړه چې راغلى په پښتـــون نوى شبا ب دى
په هر فکــــر او هــــر نظـــر کې نوى نوى انقلاب دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

دښکلي بدخشان په پسرلي کې له هرلورې
دګلو په ځپــــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښايست او دښکلا په فيض آباد کې
دستورو ، دآسما ن‌او دپېروونو ننداره‌وه
د لعل او د لاجبر ، او دسرو زرو په‌وطن کې
روانه يوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه دکوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

دښکلي طبيعت او ښايسته آسمان دلاندې
په سا په ، بې غباره ، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو ، دګلونوپه‌غورځنګ کې
دمست او لېوني سين د موجونو په ګډا کې
دباد له ترانو سره چې ستاځی د پامېر و
دژوند په زمزمو کې ، په خندا کې په ژړا کې
دسېل په څېر راغلي له هرلورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو دکوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتــوفانوو
دواورو په اوبو کې يو جهان دخاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ویدې په هره پاڼه کې پېږۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هـــري نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږموکې
ښایست و ، پاکه مینه وه، وحدت د پرگنو و
تاریخ تنۍ پرانیستې د زمان پـــه گفتگو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
راغلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت ، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینوکې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه ،له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پیغاموکې
له جرمه تر پامېره ، بد خشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې،دنوي ژوند نارې وې
د نـــویو یرغلـــونو د لامـــونو هنگامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيداو، ما شوخېلو، د خټکو کورنۍ وه
ټول شوي په وياړنه د بابا عبدالرحمن وو
زموږ ه په خو بونو، غفلتونو يې ژړا کړه
له ستر ګو يې داوښکو سېلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوالې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومره خوندور وي
يا ښايي چې زموږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپايه هوسو کې
د صبر او سربازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بهار به د ګلونو په توفان کې
را وستی زما خيال لره بدل غوندې نظر وي
سبا له خوبه پاڅېدم نه چنګ او چغانې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړکتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د ګرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزګر وای ، بې خبر وای ، پراخې د ښتې مې کرلای
د غرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې ګرزولای
خو کاشکې د قلم په ژبه نه وای پوهېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هر ګز نه وای اړولای

شپېلۍ چې د شپانه د غرو په تړو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پراخو د ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزګر له ساده فکر نه راخېژي
کوچیان چې د کیږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره ګډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا یا به هلکتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې ګرزې څه شی غواړې
په هیرو زمانو کې په چا خاندې په چاو یاړې
غمو نو ته دې پرېښو دم پخپله را نه لاړې
په سترګو کې مې ګر زې کله خاندې کله ژاړې
ورو ګا مونه ا خلې د تا ریخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی د ما ښیو په اړخو کې
ا یمان مې خیرن شوی په درواغو سلا مو کې
بې خونده ، بې مزې شوم ، په چوکیو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فا سدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
ګران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سړو کې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دګلو له وږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی د ښایست له پلټو نه
رټلی یم د ښکلي طبیعت له نندارونه
شعور مې ستو مان شوی د دې عصر له پېرو نه
خیال مې مرور دی له دې نویو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د ولا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوړېد لی دی . د لا يق د استو ګنې کلی «بالا دوري» دکرکر د غرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه د کور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را ښر ګند شوي شا عر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن ټې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکي خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ویلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امین «افغانپور» چې له لایق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ویل به یې «...چونغر دلایق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه یوائې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶ او ۲۷ په «کیږدۍ» کې (چې دافغاني زلمیانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوې وه) چاپ شوې وې.

لایق وایي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شویو شعرونو له یوه بل دفتر «سپېدې» او له ځینو نا بشپړو داستانونو او دده دیادداشتونو له ځیني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د گوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپریل په پیښو کې د کارمل دپلویانو له لورې چې د شمال د أئتلاف په ننگه کې در پدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننگیال یو اوږد شعر چې ما ته یې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونیا شو. لایق وایي کېدای شي چې نوموړې ترانې یا دهغوی یوه برخه دده په نورو یادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته د احتیاطي کاپي گانو په توگه خوندي کړیي وې، را پیدا شي، خو په داسي یو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب یوه لنډه توضیح چې د لایق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي. نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
د يوه ځوان شپونکې له دروي څخه
د سويو هيلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې څڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

دتا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او مينې ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تالنده کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چې زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېږۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغـــر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره !
اې درنګينو خاطرو چونغره !
ستا هره تږه د تاريخ پاڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شازلميان او سربازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عاشقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلې ليلا څه شوه؟
دتا دخاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ماڼيو باندې
شګه او خاوره دقرنو خوره ده

هلته چې پيغلو به سومـــــا څکله
اوس يا ګيدړې يا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر ــ سلیمان لایق

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا یي او یا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران گورم
د پسرلي په ا نتظار شــــومه زوړ
لا ستا په پــــر ښو کې خزان گورم

ستا په کــــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څــــو دردوونکې نندا رې غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه ترانه

اې د ښکلا او د ښايست پلاره
اې د پېريو آسماني چونغره!
زما د شعر په څپـــو څپو کې
لېونی شويه توفاني چونغره

کله چې وربېځي ستا له تېرو څخه
را اوچتېږي قـــافلې تـــېرې
ستر ګې زما د بدر ګـــــو لپاره
د مرغلــــــرو قـــا فلې تېرې

د غورې سين چې نارې چيغې وهي
ستــــا د ستاينې تـــــرا نې وايي
د موج په ژبه د آمـــو سين ته
د تا لـــــر غونې افســـانې وايي

ستا په سر ستورې سنر ګګونه وهي
زه وايم ما ته څه پيغــــام را کوي
زما نا کامـــــو آرزو ګانـــو لـره
يو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســـره وغـــرېږه جار دې شمه
چې سخت يوا ځې او تنها يمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې تـــودې نارې په هیله هیله
یـــوه لمبــه د تمنــا یمه زه

ته خو لاښه یې چې د کاڼي جوړ یې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د یوه شپون په پښنه که څوځ لاړ شي
لا یق یې دلتـــه بیا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فا ن چې و خوځي خــــو لار باسي
چو نغــــره څومـــــره به‌مې زړه وا يه
يـــــــوې نا رې تـــــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې يوه غـــــوغا خوره ده
را نه سرپړې يو څــــــه اور راکړه
دا ډېــوه ګۍ د تو فا ن توان نلــرې
ددې سا تلو ته څــــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خــــــو شور لري
له يخــــو يخـــــو اوسېليو ســـره
يو سوځــــــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترې او ستـــــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــــــــوې

که ته د تېـــــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دې ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعــــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسي لو ګيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وريځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

ګوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزګــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تــوفا ن نلري
څېرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لۍ
په بوټينو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېري چې غږ د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلى

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې ځپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي اونوي افکار
د کونډو رنډو ا وسپلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېږمه ترانه

تبنتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غبرګې دې يوه ځاله را کړه
په لوړو تږو او کمرونو کې دې
خپلو شپنو سره يوه تاله را کړه

هلته به مينه او ورورې شي پيدا
مرض د لوټ او د فساد به نه وي
تر هرې تيږې او پېچومې لاندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو څوکو
زه به د زړه کوترانې اورم
يا به ورځمه په ورغالو کې به
د زاړه شپون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا را شي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دسترګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې څېړۍ سيورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چینې یخې او رڼې اوبه بــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست یم په یوه لوړه ګټه
له ســـــره شفق ســـره به رازوایم
یابه د دروي او شپېلۍ پــــه ژبــه
قصـــه د زړه د ســـــوزو ساز وایم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سیو سره
غلام د هیچا د غـــــرور بـه نه یم
خیرن به نه یم غوړ ما لیو ســـره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نـــــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه یم
دورور ترپښو لاندې کوو سره به
لــوړو ځایـــو ته رسېدلی نه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د بزليـــو او سېلو رانګو
اې د تاریخ د تاړاکو شهیده
د ويدو شويـــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تږو ته
لکه یتیم ماشـــوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پر ښو څخه
یوه آشنا غوندې نــوا راځي

همدا نـــوا زما په مړو ایروکې
یوه بې تعبیره شان غوغاخوروي
زما په ستړي او ستومانه زړه کې
یـــوه رنګینه تمنا خــــوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او تـرانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هـــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د څو دردونو د ويــــو لپا ره
يو زرين مزى د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځګروی راځي
چونغره ستا له شګو خاورو څخه
سرې سرې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښا يي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه او زمن وژلي
يا به د هغو خلکو عذر کــوي
چې ده په مينـــــه دوطن وژلي

يا بـــه د ژوند په بې ثبا ته دوره
اوس پس له مرګه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنګ
زړه بې هوس دڅو ا مرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا به له خاورو راوتل غــــــواړي
مینه رغبت به د قصرونو لــــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لري که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني تراني هېرې
محو به شي گور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غړېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او نا پوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولې زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نووزئ دشعر ابدي كورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سور ژوند

کا شکې شرنګ ديوه رباب کې
يوه رنګينه ترانه‌وای
يا ديار دڅنګو ول کې
يوه مسته شان څپه وای
يا د ښکلو په محفل کې
سوځېدلای يوه ډېوه وای
کاشکې سترګو ديتيم کې
دسرور يو شغله وای
يا په زړه ديوه مايوس کې
يوه هيله يوه اسره وای
کا شکې درمند دستم کې
بله شوې يوه لمبه‌وای
يا په سر دمستبد کې
نا سور شوې يوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
دساړه ژوندبنديوان يم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځيرونه

تورو وريځو غوړولي
په دنيا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
دښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سورکړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزادکړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیمان پسرلی

د سلیمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وریځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مینې اورونه خوځي

بیا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې ساراته بوزي
خوب مې لیدلی غرځنی به شمه

بیا دوطن د د ښتو کانې بوټې
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاینات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پېکي د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ایښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې یې
د سارانۍ مینې داغونه ایښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بیا د لښتیو زېړ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي ځپان ښکاري

سږ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره دسارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکامه هیلې

اې زما ناکامه هیلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لرېي په بېد یا کې
د غمونو په چوپیا کې ،
ما نا کام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چیچي غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونیه ، خندنیه !
نور مې مه سوځه بېځایه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصیب یم
زه غریب یم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هیلو کاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
یا هغسي
یا دغسي
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نيا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي يم
يا زه کباب يم دا کبابي د ه

خراب خراب يم
کباب کباب يم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب يم
عمر تېرېږي يارانو گورئ
پيا لې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ويرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مينه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپينه رڼا په لويو دښتو خورېده خورېده
وږمې د گلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د ميو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځيرونه دگناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پيچ و تابه اوښتم اوښتم
دا دمچکو له گرميو تاوېده تاوېده
ماله سرکشو گناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو گيلاسونو سره
د وصل او مينې پر ښارونو چپاوونه وهل
حيا ويده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنگېده ړنگېده
زه په سينونو دگناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږيو تږيو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
د زلميتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچيرله
مينه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده درنیسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله دربېږي کله صبر کوي
پیاله کړه پورته چې مهلت کم دی

بیا به ځواني وي خو بهار به نه وي
یا به بهار وي دزړه یار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن یمه او ویره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر یوه برېښناده برېښنا
یوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
یورپ لذت دی ګوره لاړ نشي
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بیخوده په باده ښه ښکاري
یوه ګړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی ګوره پام کوه
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له یو جهان کو پیدا
څو لېوني او څو مستان کو پیدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند یزونه هېر کو
په بدمستۍ کې څو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته ښېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سر گردان راپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بیا د کار مـــــوزیک غږېږي
د مــــا شین تر دوړو لاندې
د هیـــوادا انسان خوځېږي

د لته فکـــر د بقـــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما لیــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوار شي
کار به وکـــــري ګلـونه
سېل به ما رشي سین به واوړي
طبیعت بـــه شي پـــه ملـونه

علم او کار ســـره یو شوي
ما توي دا سختې پـــر بنې
د سا لنګ له زړه نه با سي
د انسان د فکــر کــر بنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شاهانو بې نیاز دی
سر تر پایه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دګلو یوه ورمه ده
د جذبو په آسمانونو کې پرواز دی

خوشحال ختټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربندې مکړه
پس له مرګه هم د تورې تـــرجمان دی

حمید ماشوخېل :

د پښتو د خــــــورې ژبې یکه تاز دی
په ایجاد د رنګینیـــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
د ده شعر، شعـــر مه بوله اعجاز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســــره سم تګ
د پېـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجــــــربې کې دي ليدلي
د غـافل په درما نـــــد ه لمبې ختلي
چاچې کړې بې موقع خوب و خندا ده
د برېښنا په شانې يوه خنـداکې تللي

د دنيا لار

چې دنيا ځي په هغه لار بــــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بيا په تېره څه حاصل چې پشيمـــــان شې

هندوکش ته

هندو کشـــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشيا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې یې پټ کــړی خـــم دمیو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته یو بځر دی
دغه یوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته اوښکه دشبنم، چا ته گوهــــردی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نــوی نسل او طبقــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلــوده بــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی یې په ارمان دی
دا قاتل د شــرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبدا د دی تجــاوز دی
د بشر په عوا طفــو کې شیطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژوندون نشته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نشته
هره ورځ له بلې ورځې سره کېږي
په سبا کې حرارت د پرون نشته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له سره هېر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېر شوې

• • •

خدا يه ماله د کلام زور او تأثير را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښيارۍ له غمه را کړه
لېونى مې کړه ددې هنر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نـــه وېرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځواني معرکې پهلوان نشم
ترابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــد دماتو او سېليو سلسله ده
يا دخــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه برېښنا دعدم په تورکوګل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پـــوهېږم زماني بيا څــه کرلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســـــره منلي

دپيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
دپيسـو په تموج او توفـــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر دپيســو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترګو مې بهېږي
زړه مې ویلي شو له سترګو را توییږي
که مې مړی یوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نځېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکایت کړي
لېونی وي چې د تېـــرو حکایت کـــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حـــــرکت کړي

ستا دزلفو کړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأ ثیر دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګیر دی
خیا لات او الهامات او زما فکـــــــر
یوه کړۍ د ستا دزلفــو دځنځیر دی

ستا نظر

بیا مې زړه دتا دزلفو په دام ګیـــــر شو
بیا مې خیال دتاپه حسن کې اسیر شو
ستا نظر چې زندګي تـــرینه اوریږي
دلایق له سینې تېـــــر شـــو عالمګیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه ا و بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بــــه را بر سېر شي
ولي هيڅکله بــــه نشي چې لــــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېري

هغه وخت چې کام له خوبه را بيدار شي
د وطن غر او صحرا گل و گلــــزار شي
زما خاورو لــــــره راوړئ تا وده زېري
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هيوا د نه وي
يا په مټ کې توان توفيق د جهـــا د نه وي
هسې زړه او مټ د گور چينجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســــا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بــــــدي پرې نږدم
څو يې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
د دنيا لــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځـــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نــه دی
چې د نـــورو له ويالې څخــه ويرېږي
او غـــافل دخپل توفــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن داستبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونــه وايي
خدايه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غـم
د زاړه نظام له ظلم او لـــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــــلاب کې
په لمبو کې ،په توفان کې، په سېلاب کې
دمــــــزدور او د بزگــــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددار په ســـره تناب کې

نن او پرون

دنن اوښکې دسبا ورځې توفان دی
دنن طفل د راتلونکي پهلـــوان دی
ددنیا په زور غــــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـان دی

انسان ته

هلکتوب په لوست او لیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهـــــا رېې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډیوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان ترېنه قژبان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغــــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند د نوي رنګ او نوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډېر ډېر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېره زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستاپه مټ د ژونــــدانه دار ومدار دی
د غفلت له خوبـــــه پا څېره زلمیـــــــه
چې جهـــان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پـــورته کېږي
ما ترې زر ځله قــــربان او صدقـه کړې
چې دمرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موســـا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصـــا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او دزخمي د زړه دوا شـــه

دځوانې عقيدې پهلوان

نه په ځـــــوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په مـــوړ
چې د ځوانې عقيدې پهلوان تــه وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که ســـوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګـــوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمـــــونو کباب نه شي
هغه تيره د سارا ده ، لړمــــون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنیا تېر شي
نه هغــــــه چې په دامونو کې چا پېر شي
چې کړه وړه يې يا د ګا رونه شي تا ريخ ته
نه هغــــــــه چې له پېړيو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره د ځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيا ر د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، «لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندې کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانگړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنگي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او را ژباړلو په چاره کې ستونځې را منځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژبا ړونکی خاين دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانگړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه را وستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنگ اصالت ساتل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکساندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکساندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میاشتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېدلی دی. خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته، په لېسه کې وواېه. له زده کړې وروسته د باندینیو چارو په وزارت کې په کار بوخت شو، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ. په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلان او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ. پوشکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نیږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکړه. پوشکین دخپلو څرګندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو.

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ. ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پوشکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پوشکین د پاڅون دمفکورو پلوی پاتې شو او په دې وخت کې یې داسې شعرونه ولیکل لکه «سایبېریا ته» چې په دې مجموعه کې چاپ شوی دی. له همدې کبله د روسیې دمرکزواک لرونکو، له ده څخه کرکه کوله، او دده په ښځه یې تو ولګاوه. ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظامي افسره چې د تزار په چوپړ کې و، په مخامخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو. دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه. پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتې شوی دی.

دپوشکین ستر آثار دادي:

په شعر کې د «یوګني اونیګین» منظوم ناول، «پولتاوا»، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور .

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبږ دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبـــــره شي
کوم وخت چې له وریځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـه غبر ګــــوې بیـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بیرتــه

ته په غـــبږ د تالندې ، بریښنـــــا او دڅپـــو خبر
ته په (ســـویو سترو) آوازونـــو د شپنــــو خبر
ته هـــــر چا او هــــر شي ته ، دده دغبږ ځواب وایې
ته د تولـــــو وارو پــــه نغمـــو او ترانـــو خبـــــر
تا ته مګــــر څـــوک ستا د سندرو ځوا ب نه وایي
اې شـــاعره یو ستـــا د خبرو ځـــواب نـه وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځوونکو شغلو دلا ندې
په يوه وچه لويه بېد يا کې
ا نچا ر ولاړ دی او پيره کا ندي
يوا ځنی دی ټوله دنيا کې

دې تر.يو د ښتو دی زېږولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بيا هرې څا نګې تې څڅولي
زهر په پا ڼو او په ريښو کې

بيا چې ګرمي شي ، دده له لښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي ، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه را نه ځلېږي

که يوه ګر زانده وريځ پيدا شي
او په دې ونه را وورېږي
د ونو څا نګو نه، بيا جلا شي
د زهرو څاڅکي ، په ريګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ انچار: د زهرو ونه

شد يد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو ، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرگ شوده يې راوړه نا چاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ يې راغله د خولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړ مخ د خاورو ، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرگي غشي
بيا يې ملکو ته د گاونډيانو
د مرگ لپاره هغه کړل خوشې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وریځې
همدا یواځې ته یې ،په شنه آسمان کې خوځې
ا یکې یواځې ته یې، چې غمجن سیوری کوې
یواځې ته (په موږه) ، خوشحا له ورځ غموې

یوه شېبه مخ کې دې وه، مخه دهسک پو ښلې
او هیبتنا کې برېښنا، ته وې پـــــه غېږ نیولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګ... (۱)

هغه خوږه شپېه په ياد ده زما
چي مي نظر کي ته له ورا شولي
لکه يو ښکلى الوتونکى خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولي

ډېر وخت د تا لطيف آواز راته
د نامېندئ دغم اوږدو شپېو کي
ښکلى تصوير مي دي په خوب ليده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کي

کلونه تلل، ياغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلى آواز
هېر مي شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځاى کي ورو ورو ورځي زما
په تياره بند کي تېرېد لي هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مينه
نه بل معبود، او نه داو ښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دويښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيرياته

د سا يبريا د ځمکې زړه کې
و ساتئ خپل وياړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خور ده د بدمرغيو
بيا به د ستاسي تياره زندان ته
سترزيري خپور کړي د خوشحاليو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مينه دوستي به ستا سي مکان ته
له تيارو ورونو در ننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخانې به ړنگې شي بېرته
وابه ورئ ورو کې هر کليونه
ورونه به در کړي تورې په بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلوکې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ماشومانو په څېر ژړېږي

کله یو واري زوړ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړکۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پرتا زما بلهٔکۍ (۱) څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په تال یې پرېشانه شوې

۱ ــ بلهٔکۍ: د بلهٔ اسم تصغیر دی، له دې څخه دېو شکین مراد خپله دا یې ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړ کتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه !!
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه (۲) وایه
چې ځنګه او سي نورو ملکو کې
ماته سندره د پیغلو وایه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
دما شومانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ یوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دایي به د پوشکین په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویده کولو لپاره ورته ویله .

اریون (۱)

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو بادبان
نورو ګردو په یو آن
پارو ګان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پرسکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
دسکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما نهو ګانو اوربدلې
ناڅاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
یوائي واچولم زۍ کې

۱ـ اریون: دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ باندې حمله وکړه، یرغلګرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي. اریون اجازه واخیسته چې ترمرګ دمخه خپله سند ره وواېي. اریون سندره وویله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه. سمندري «دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې واخیست او د سمندرڅنډې ته یې ویوست. پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکين دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پېښــو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــــم تېرې تـــــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لويې پر ښې وړاندې
وچـــــوم لندې چــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشايم د جالونو دلندې بنديخانې
تماشه کوم په بند کې ديوې ځوانې باښې
ارمانجن اشنا له ورايه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر کړکۍ لاندې ډک له وينو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته گوري
لکه فکر کې يې کوم شی(غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووايي چې: راشه والوزو لويې فضا ته

موږ آزاد مرغان يو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تر وريځو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دښنه بحر ناظران يو
هغه ځای ته چې يوائې زه او با دې خاوندان يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښۍ آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرۍ سندرو پورته شئ!
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډک کړئ گیلاسونه خپل
تل د گیلاسونو ته
ټیگو شرابونو ته
واچوئ گوتگۍ خپلې

راشئ گیلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلیږه ته اې مقدس لمره!
هسي چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسي (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دابدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بایلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر، ترژمۍ دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ـ دلرغوني یونان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښايي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کې
مګر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پاکه حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نوریې ولري هومره پاکۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادګار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وا نښه نه کړي هغې ته دولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یا دګاره
څلی زما دکار

هیڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتي شي تل به وي ژوندی
یو شاعر که پاتي وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړی

لو یه روسیه به ګرده پیژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډیر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که تور وي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نا دا ن .

لر ما نتوف

لرما نتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسیې دادبیا تو تر ټولو لوړه روما نتیکه څېره ده . دې ستر ادبي نا بغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که چېرې ژوندی پا تي شوی وای خامخا به د یورپ په شاعرا نو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و .

لرما نتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزا ر گا رد ته دا خل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې یې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکین د مر گ په منا سبت ولیکه او له همدې وخت څخه یې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژیم با ندې دانتقا د له کبله قفقا ز ته تبعید شو . دی هم د پوشکین په شا ن په دوئل کې وړل شوی دی . دده په باره کې ویل شوي دي :« یو مرغه و چې له جنته را غلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زندا ني و، دا سي نارې یې و کړې چې له جنته را تلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آ ثا ر د ا دي : په قصیدو کې « دیمون» او« مه څېرى» . په نا ولونو کې د« پېړۍ قهرما ن» او په منطومو ډرا مو کې « مسکو» .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

يوائحي يو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې مټکې ښکاري او سپینچک شاني ځلیږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې (خدازده) څه ترې پاته کیږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کړیږي
نه، نه ! په سمندر کې نیکمرغي نه لټوي
او نه له نیکمرغۍ نه چیرې تښتي یا پټیږي
تر سپین بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه یې دلمر زرینې وړانګې پې خوریږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نیکمرغي موندله کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږه بې ځایه تودې اوښکې تویوو وربا ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
د مرګ شپېبه زموږ له سترګو پرده لري کاندي
وابه خلي ټول هغه چې موږ ځانله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وربځي د لـــــو کمرې
په سينه باندې شپه کــــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وربځـــه
په شنـــه آسمان کې لاړله لري

په کمـــــر پاتي يولوند اثر شو
يکي يوائحي هلتـــــــــه ولاړو
په يوه ژور فکــــــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســـر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځې

د اسمان وريځو تل پر دېسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنـــوب ته تلونو

څوک شړي تا سي ؟ آيا تقديردی؟
يا پټ حسد دی، يا ښکاره کېن دی؟
آيا د جرم دغه تأ ثير دی ؟
يا د دوستانو تور او نا ورين دی ؟

نه هسې نه ده ، پټو (١) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سرې يئ
نه مو وطن شته ، نـــــه تبعيدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ پتهو یعنی پتیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته یې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووایي چې دلته ځمکه او ماحول یو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــــوبه کـــږه وږه زنګېږي
د سپینکۍ واورې جامه وربانديې پلنه

همېش خوب وینې چې لرې په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمـــــــره غمجنه او یوا ځې
د خـــــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

تش یو زه را ځم پلو د لويې لار ته
په غبار کې د برينه لار ځليږي
چوپې دښتې غوږ نيولی خدای دربار ته
او يو ستـــوری هغه بل سره غږيږي

د آسمان هر يو شی درونددی او متين دی
مځکه غلې ويده شوې شنه رڼا کې
مګر ولې زما زړه له غمو شين دی
ارماني يمه د کوم شي په سودا کې؟

د هيڅ شي منتظر نه يم له خپل ژونده
او نه کړم په هيڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم يوا ځې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه

مګر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپيږي
د ژوند واړه طا قتـــونه، قوتـــونه
او سينه کې مې سا ښکته پورته کيږي

چې کرۍ، شپه ورځ، د مينې په باره کې
ماته ووايي يو خوږ آواز سندرې
شنه څېړۍ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر را کوز کړي راسره وکړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹) د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندی پاتې شوی دی. پتوفي نه یوازې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پاڼې تويېږي پسې
د دنيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې د ناقوس شرنګهار
غوږ ته له لري رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا دونه :

د پوشكين او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلاكار
« ايگور سوچنكو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ، كه څه هم هغه اوس پور پريکړی او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند تر پايه دهغه ددغه احسان منونكى يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library